

Հաստատում եմ՝
Դպրոցի տնօրեն՝

/Ք.Գալստյան/

2023-2024 ուստարի
ՀՀ Արմավիրի մարզ
«Բաղրամյանի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ
Շախմատ
4-րդ դասարան
Ուսուցչուհի՝ Շ.Պետրոսյան
Շաբաթական՝ 2 ժամ, ընդ.68 դ/ժ

Քննարկվել է մասնախմբի թիվ — նիստում
Մասնախմբի նախագահ՝ /Գ.Ավագյան/

Ստուգված է:
Ուսումնական գծով փոխտնօրեն՝

/Ռ.Գասպարյան/

ՇԱԽՄԱՏ

4-րդ դասարան, 68 դասաժամ

ԴԱՍ	ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	ԴԱՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ Սովորողը կարողանում է...	Դասագիրք Տետրեր
1	Մատային դիրքերի ստեղծում	Ուղղորդել սովորողներին, ստեղծել ստեղծագործական միջավայր՝ սովորողների մոտ ձևավորել մատային դիրքեր ստեղծելու համար:	Ստեղծել մատային դիրքեր՝ օգտագործելով 5-ից ավելի խաղաքարեր:	Գիրք էջ.4-7 Տետր էջ.3-4
2	Մատային դիրքերի ստեղծում			Գիրք էջ.4-7 Տետր էջ.3-4
3	Գլուխկոտրուկներ խաղաքարերի գույներով	Ուղղորդել սովորողներին, սովորողների մոտ ձևավորել գունային գլուխկոտրուկներ լուծելու հմտություն:	Ստեղծել մատային դիրքեր՝ փոփոխելով խաղաքարերի գույնը:	Գիրք էջ.8-11 Տետր էջ.5-6
4	Գլուխկոտրուկներ խաղաքարերի գույներով			Գիրք էջ.8-11 Տետր էջ.5-6
5	Սկզբնախաղի կանոնները	Ուսուցանել սկզբնախաղի կանոնները:	Վերլուծել շախմատային խնդիրը, բաժանել այն մասերի, բացառել սխալ տարբերակները և գտնել ճիշտ պատասխանները:	Գիրք էջ.12-15 Տետր էջ.7-8
6	Սկզբնախաղի կանոնները			Գիրք էջ.12-15 Տետր էջ.7-8
7	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի կանոնները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները:	
8	Գործնական խաղ			

9	Դիքի գնահատում	Ուսուցանել դիրքի գնահատումը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը:	ԳիրքԷջ.16-19 ՏետրԷջ.9-10
10	Դիքի գնահատում			ԳիրքԷջ.16-19 ՏետրԷջ.9-10
11	Մարտավարական հնարքներ. զոհաբերում, «խեղդուկ մատ»	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.20-21 ՏետրԷջ.11
12	Կրկնակի հարված	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.22-23 ՏետրԷջ.12
13	Գործնական խաղ	Անցկացնել: Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները:	
14	Գործնական խաղ			

15	Շեղում	<p>Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ:</p> <p>Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:</p>	<p>Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:</p>	Գիրք Էջ.24-25 ՏետրԷջ.13
16	Հրապուրում	<p>Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ:</p> <p>Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:</p>	<p>Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:</p>	Գիրք Էջ.26-27 ՏետրԷջ.14
17	Գծի բացում	<p>Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ:</p> <p>Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:</p>	<p>Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:</p>	Գիրք Էջ.28-29 ՏետրԷջ.15
18	Ծանրաբեռնված խաղաքար	<p>Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն</p>	<p>Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային</p>	Գիրք Էջ.30-33 ՏետրԷջ.16-17

19	Ծանրաբեռնված խաղաքար	սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.30-33 ՏետրԷջ.16-17
20	Անցունակ զինվոր	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնք և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.34-37 ՏետրԷջ.18-19
21	Անցունակ զինվոր	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:		Գիրք Էջ.34-37 ՏետրԷջ.18-19
22	Գործնական խաղ	Անցկացնել: Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները:	
23	Գործնական խաղ			
24	Երկքայլանի մատային խնդիրներ;Ցուզցվանգ	Ուսուցանել երքայլանի խնդիրներ լուծելու տեխնիկան:	Վերլուծել շախմատային խնդիրը, բաժանել այն մասերի, բացառել սխալ տարբերակները և գտնել ճիշտ պատասխանները	Գիրք Էջ.38-41 ՏետրԷջ.20-21
25	Երկքայլանի մատային խնդիրներ;Ցուզցվանգ	Մրցակցային միջավայր ստեղծելով՝ կազմակերպել երկքայլանի խնդիրների լուծումը:		Գիրք Էջ.38-41 ՏետրԷջ.20-21
26	Գծային հարված	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնք և գտնել այլընտրանքային	Գիրք Էջ.42-45 ՏետրԷջ.22-23

27	Գծային հարված	մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	ուղիներ` կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.42-45 ՏետրԷջ.22-23
28	Միջանկյալ շախ	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը` սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ` կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.46-49 ՏետրԷջ.24-25
29	Միջանկյալ շախ			Գիրք Էջ.46-49 ՏետրԷջ.24-25
30	Վերջնախաղեր. Նավակը զինվորի դեմ	Ուսուցանել նավակը զինվորի դեմ թեման: Ամրապնդել թեմայի իմացությունը խնդիրների լուծմամբ:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել նավակի և արքայի, զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնել և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք Էջ.50-53 ՏետրԷջ.26-29
31	Վերջնախաղեր. Նավակը զինվորի դեմ			Գիրք Էջ.50-53 ՏետրԷջ.26-29
32	Վերջնախաղեր. Ձին զինվորի դեմ	Ուսուցանել ձին զինվորի դեմ թեման: Ամրապնդել թեմայի իմացությունը խնդիրների լուծմամբ:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել ձիու և արքայի, զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնել և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք Էջ.54-56 ՏետրԷջ.30-31
33	Վերջնախաղեր. Ձին զինվորի դեմ			Գիրք Էջ.54-56 ՏետրԷջ.30-31
34	Գործնական խաղ	Անցկացնել: Դաս-մրցույթ գործնական	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ`	

35	Գործնական խաղ	խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը:	պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
36	Մատ ձիով և փղով	Ուսուցանել ձիով և փղով մատ անելու տեխնիկան:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել փղի, ձիու և արքայի համագործակցային քայլեր, ստեղծել մատային դիրքեր:	Գիրք Էջ.57-59 ՏետրԷջ.32-34
37	Մատ ձիով և փղով	Ամրապնդել թեմայի իմացությունը խնդիրների լուծմամբ:		Գիրք Էջ.57-59 ՏետրԷջ.32-34
38	Վերջնախաղեր տարադաշտ փղերով	Ձևավորել այլընտրանքային լուծումներ գտնելու հմտություն ոչ-ոքիի և հաղթանակի հասնելու համար:	Որոնել և գտնել այլընտրանքային լուծումներ ոչ-ոքիի և հաղթանակի հասնելու համար:	Գիրք Էջ.60-63 ՏետրԷջ.35-36
39	Վերջնախաղեր տարադաշտ փղերով			Գիրք Էջ.60-63 ՏետրԷջ.35-36
40	Հավերժական շախ	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.64-67 ՏետրԷջ.37-38
41	Հավերժական շախ			Գիրք Էջ.64-67 ՏետրԷջ.37-38
42	Մատ վերջին հորիզոնականում	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Փոխարկում է զինվորը այլ խաղաքարի, ելնելով իրավիճակից:	Գիրք Էջ.68-69 ՏետրԷջ.39

43	Թագուհին ծուղակում	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Մեկնաբանում է կողանցիկ վերցնելը, ցույց է տալիս:	Գիրք Էջ.70-71 Տեսրէջ.40
44	Գործնական խաղ	Անցկացնել: Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
45	Գործնական խաղ			
46	Ծուղակներ. այլխաղաքարերը ծուղակում	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Պատասխանում է հարցերին, ցույց է տալիսցուցադրական խաղադաշտին օրինակներ:	Գիրք Էջ.72-73 Տեսրէջ.41
47	Ռազմավարություն. Պլան	Ուսուցանել: Պլանկազմելու առանձնահատկությունները: Քննարկումների միջոցով ձևավորել պլանավորելու հմտություն սովորողների մոտ: Ձևավորել ալգորիթմային մտածողություն:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ. գնահատել, պլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում:	Գիրք Էջ.74-75 Տեսրէջ.42
48	Գործնական խաղ	Անցկացնել: Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը: Քննարկել դրանք վերացնելու հնարավոր ուղիները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
49	Գործնական խաղ			

50	Ռազմավարություն. Բաց գծի գրավում	Ակտիվ քննարկումներով ուսուցանել թեման, սովորողների միջոցով բացահայտել բաց գծերի նշանակությունը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ. գնահատել, պլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում:	Գիրք Էջ.76-77 ՏետրԷջ.43
51	Եռաքայլ մատային դիրքեր	Ուսուցանել եռաքայլ խնդիրներ լուծելու տեխնիկան:	Վերլուծել շախմատային խնդիրը, բաժանել այն մասերի, բացառել սխալ տարբերակները և գտնել ճիշտ պատասխանները: Առանց խաղաքարերը տեղաշարժելու՝ մտքում փոփոխել տրված դիրքը, մատ անել երեք քայլից: Կանխարգելել հակառակորդի մտահղացումները:	Գիրք Էջ.78-79 ՏետրԷջ.44-45
52	Եռաքայլ մատային դիրքեր	Մրցակցային միջավայր ստեղծելով՝ կազմակերպել եռաքայլ խնդիրների լուծումը:		Գիրք Էջ.78-79 ՏետրԷջ.44-45
53	Ընթացիկ պլան. Կանխարգելում	Ակտիվ քննարկումներով ուսուցանել թեման, սովորողների միջոցով բացահայտել կանխարգելման կարևորությունը կյանքում և շախմատում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ. գնահատել, պլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում:	Գիրք Էջ.80-83 ՏետրԷջ.46-47
54	Ընթացիկ պլան. Կանխարգելում			Գիրք Էջ.80-83 ՏետրԷջ.46-47
55	Գործնական խաղ	Անցկացնել; Դաս-մրցույթ գործնական	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝	

56	Գործնական խաղ	խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը: Քննարկել դրանք վերացնելու հնարավոր ուղիները:	պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
57	Ընթացիկ պլան. Թույլ դաշտեր	Բանավեճի միջոցով բացահայտել նոր նյութը, ուսուցանել թույլ դաշտերի առանձնահատկությունները:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ. գնահատել, պլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում:	Գիրք Էջ.84-85 ՏետրԷջ.48
58	Ընթացիկ պլան. «լավ» և «վատ» ձիեր ու փղեր	Բանավեճի միջոցով բացահայտել նոր նյութը, ուսուցանել «լավ» և «վատ» խաղաքարերի առանձնահատկությունները:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ. գնահատել, պլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում:	Գիրք Էջ.86-87 ՏետրԷջ.49
59	Անթակագիր չեմպիոններ	Մովորողներին ներկայացնել անթագակիր չեմպիոնների ստեղծագործություններից, կարևորելով ոճային առանձնահատկությունները:	Մեկնաբանել անթագակիր չեմպիոնների ռազմավարությունը:	Գիրք Էջ.88-89 ՏետրԷջ.50
60	Գործնական խաղ	Անցկացնել; Դաս-մրցույթ գործնական	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ`	

61	Գործնական խաղ	խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը: Քննարկել դրանք վերացնելու հնարավոր ուղիները:	պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
62	Վիլիելմ Ստեյնից	Մովորողներին ներկայացնել Վ.Ստեյնիցի ոճը:	Մեկնաբանել Վ.Ստեյնիցի ռազմավարությունը:	Գիրք Էջ.90-91 ՏետրԷջ.51
63	Տիգրան Պետրոսյան	Մովորողներին ներկայացնել Տ.Պետրոսյանի յուրահատուկ ոճը:	Մեկնաբանել Տիգրան Պետրոսյանի ռազմավարությունը:	Գիրք Էջ.92-94 ՏետրԷջ.52-53
64	Տիգրան Պետրոսյան			Գիրք Էջ.92-94 ՏետրԷջ.52-53
65	Գործնական խաղ	Անցկացնել: Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը: Քննարկել դրանք վերացնելու հնարավոր ուղիները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
66	Գործնական խաղ			
67	Գործնական խաղ			
68	Ամփոփում	Անցկացնել զրույց, կազմակերպել հարց ու պատասխան նվիրված շախմատին, մտածողության զարգացման կարևորությանը:	Ներկայացնել դիրքորոշում շախմատ առարկայի կարևորության, դերի մասին:	